

Brno chystá revitalizaci Zelného trhu

Author: David Daniel | Published: 18.11.2009

Na vzniku definitivního návrhu rekonstrukce Zelného trhu se podílela veřejnost, instituce a podnikatelské subjekty, které na náměstí a v jeho okolí sídlí (Moravské zemské muzeum, Divadlo Reduta, Divadlo Husa na provázku, developerská společnost Magnum...). Výchozím bodem zadání byla podle náměstka brněnského primátora Martina Andera unikátní studie založená na monitoringu života a fungování náměstí. V jejím rámci byl sledován pohyb lidí v prostoru náměstí, jeho trasy a čas, stejně tak počet projíždějících a parkujících aut. Obyvatelé města měli příležitost vyjádřit své představy v anketě, v úvahu se braly i připomínky institucí a podniků. To vše dohromady se stalo podkladem pro zadání soutěže pěti architektonických ateliérů, z nich odborná porota vybrala návrh ateliéru RAW.

Oživená historie

Prioritou města při rekonstrukci náměstí je celkové oživení historického centra Brna, což znamená i podporu bydlení v této lokalitě. Podle náměstka primátora Martina Andera by se proto mělo jednat o objekty s převážně rezidenčním charakterem a současně s živým parterem, ovšem s vyloučením takových provozů, které mají vysoké nároky na dopravní obsluhu. Do této koncepce zapadá jak přestavba bývalé právnické fakulty v dolní části náměstí na hotel, tak záměr developerské společnosti Magnum, která v blízkosti Zelného trhu v současnosti připravuje v rekonstruovaných domech několik desítek bytů. „Přestože nechceme do centra zatahovat automobilovou dopravu a lidé by si neměli zvykat, že se sem bude jezdit na nákup autem, rezidenti z centra mají nárok na dostupné místo pro parkování v dosahu bydliště. Pokud chceme udržet bydlení v centru, musíme taková místa najít. To je prostor pro aktivitu komerčních společností, tyto projekty musí být realizovány na komerční bázi,“ říká M. Adler. Jedním z prvních takových kroků je projekt rezidenčního parkování - pod spodní (východní) částí Zelného trhu má vzniknout podzemní parkoviště pro obyvatele nových bytů a návštěvníky nového hotelu.

Harmonie v historickém centru

Cílem návrhu rekonstrukce Zelného trhu ateliéru RAW je vznik urbanizované plochy, na níž bude harmonicky řešena doprava i pěší provoz. Autoři projektu kladou důraz na kompaktnost řešení, v jehož rámci kombinují jednoduchý, nekomplikovaný tvar náměstí s kruhovým objezdem.

V diskusi o budoucí podobě Zelného trhu vyvolávalo kritiku i současné řešení parkingu, jež nyní zaujímá rozsáhlou plochu v centrální části náměstí. Do budoucna by pro tyto účely měla být vyhrazena východní část náměstí a zároveň severní a jižní okraje prostoru. S dalšími parkovacími místy se počítá i v podzemí hotelu v jižní části Zelného trhu.

Návrh ateliéru RAW respektuje tradiční funkci náměstí jako obchodního místa a počítá se tedy se zachováním stánků se zeleninou. Nový systém jejich rozmístění by měl zvýraznit pěší trasy a vlastní stánky bude možné bez problémů na dobu trvání prodeje přenést a poté zase odstranit. Úprava současně umožní lépe vyniknout dominantě prostoru - barokní kašně ve středu náměstí.

Horní část náměstí, kde sídlí Divadlo Husa na provázku, bude nabízet prostor k odpočinku s lavičkami a stromořadím a v logice s blízkostí divadla zde vznikne možnost příležitostně vytvořit amfiteátr pro divadelní produkce. Svažité plocha před budovou Moravského zemského muzea bude členěna ve třech terasovitých stupních, kde bude rovněž klidová zóna.

Nová tvář pro socialistický beton

Významným příspěvkem magistrátu k proměně Zelného trhu mají být úpravy budovy tržnice, která je majetkem města. Vznikla v době socialistické výstavby a její betonový skelet působí ve starší historické zástavbě dost rušivě. Na radikální krok, jakým by bylo zbourání tržnice a její nahrazení jinou stavbou, město nemá prostředky, proto se zvolila cesta menších úprav. Podle Martina Andera půjde v první řadě o změnu fasády: „Nejvíce na budově vadí, že je stavěna na horizontálním principu, zatímco historické domy v okolí zvýrazňují spíše vertikály. Taková rekonstrukce by nemusela být nákladná.“

K začlenění tržnice do prostoru náměstí by měla přispět i změna jejího funkčního využití. Sortiment v jejích prodejnách by měl korespondovat s provozem na Zelném trhu a přednost by tedy měla mít gastronomie. „Město má v tomto případě možnost skladbu obchodů v tržnici ovlivnit formou nájemních smluv,“ uvedl Ander.

Plánovaná rekonstrukce Zelného trhu má jediný základní cíl: zachránit městu tradiční místo, jež si zachovává navzdory všem zásahům a změnám svůj původní *genius loci*. Napomáhá k tomu fakt, že lokalita se nestala terčem modernizačně-demoličních snah v minulém století a nemá ani významnější místo v dopravním systému Brna. To spolu s vítězným návrhem dává Zelnému trhu šanci, aby jako centrální městská plocha efektivně plnila potřebné veřejné, obchodní i kulturní funkce.

18.11.2009 09:48, David Daniel